

Ενα παιδικό έπος σε χρωματιστά καρτέ

Εκατό χρόνια μετά τη γέννηση της Ζωρζ Σαρή, ο «Θησαυρός της Βαγίας» γίνεται γκράφικ νόβελ από τον Kanellos Cob

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ
Ο «Θησαυρός της Βαγίας», το πρώτο βιβλίο που έγραψε η Ζωρζ Σαρή στα τέλη του '60, ήταν μια συνοπτική απεικόνιση του καλοκαιριού όπως, λίγο-πολύ, το έβλεπαν τα παιδιά στην Ελλάδα κατά τις δεκαετίες του '60, '70 και '80. Και, όπως συμβαίνει με κάθε σημαντικό, κλασικό έργο πολιτισμού, εκείνη η καλοκαιρινή περιπέτεια μιας παρέας παιδιών στο νησί της Αίγινας επιβίωσε θριαμβευτικά μέσα στις δεκαετίες και τις γενιές, και εκκρόστηκε από την καθημέ με τα δικά της κυρίαρχα και δημοφιλή μέσα: όταν γράφτηκε στα τέλη του '60 έγινε βιβλίο, στις αρχές του '80 τηλεο-

«Αυτές οι δουλειές δεν γίνονται για τα λεφτά, αλλά επειδή τις αγαπάς» είχε πει η συγγραφέας σε έναν μαθητή του Δημοτικού κι εκείνος της το ανταπέδωσε κάνοντας εικόνα όσα εκείνη είχε φανταστεί.

πτικά σειρά και σήμερα, ακριβώς εκατό χρόνια μετά τη γέννηση της συγγραφέας, γίνεται γκράφικ νόβελ, ζωγραφισμένο από έναν κορυφαίο εικονογράφο, και εκ των πρωταγωνιστών της εντυ-

Η στιγμή που το καράβι φτάνει στο λιμάνι της Αίγινας, στην αρχή της ιστορίας. Μια σκηνή όπου ο Kanellos Cob μοιάζει να έχει γίνει ναυπηγός και αρχιτέκτονας, «κτιζοντας» με λεπτομέρεια και την πηλή του νησιού και το καράβι της γραμμής.

πωσιακής άνησσης των κόμικς στην Ελλάδα τα τελευταία λίγα χρόνια, τον Kanellos Cob.
Στη σύνοψη κουβέντα που κάναμε μαζί του, μας διηγείται πως η ίδια η συγγραφέας είχε εμφανιστεί κάποτε στη ζωή του, και με μια τσιμό φράση όρισε άδελά της κατά πολύ το ήθος της δουλειάς τους: «Πρέπει να ήμουν στην πέμπτη ή την έκτη δημοτικού», μας λέει, «όταν η Ζωρζ Σα-

ρή είχε έρθει στο σχολείο να μας μιλήσει, έπειτα από κάλεσμα του Σπυλάγγου Τονέων και Κηδεμόνων. Και, αφού έκανε την παρουσίασή της, θυμάμαι να της κάνω μια «περίεργη» ερώτηση: «Αυτό που κάνετε, το κάνετε επειδή σας αρέσει ή για τα λεφτά?». Εκείνη μου απάντησε κάτι που μπήκε για πάντα στο μυαλό μου: «Αυτές οι δουλειές δεν γίνονται για τα λεφτά, αλλά επειδή τις αγαπάς».

Ετσι συνδέθηκαν μαζί της όλα μόνο λόγω του ότι είχε διαβάσει τα βιβλία της ως παιδί, αλλά κι επειδή μου έδωσε κάτι σαν πρώτη συμβουλή για τη δουλειά του εικονογράφου που θα ασκούσα στο μέλλον».

«Έργο αγάπης»
Πράγματι, ξεφυλλίζοντας τον «Θησαυρό της Βαγίας» του Kanellos Cob, που εξέδωσε ο Πατάκης το φθινόπωρο της χρονιάς που πέρασε, θαυμάζουμε ένα «έργο αγάπης» που κάθε καρτέ του, κάθε γωνιά του, μαρτυρά μια αυθεντική και βαθιά σύνδεση με το θρυλικό προτότυπο υλικό. Εκείνη η σκηνή πάνω στο κατάρτομα του πλοίου της γραμμής που έβαλε πλώρη για την Αίγινα, ένα ζεστό πρωινό χαμένο κάπου στον χρόνο (στο βιβλίο, κάπου στα μέσα του '60, στην τηλεοπτική οθόνη, κάπου στις αρχές του '80), με τους δύο μικρούς πρωταγωνιστές να μιλούν για το καλοκαίρι που ξεκινάει, αποστέλουν το προλόγισμα αυτού του μικρού καλοκαιρινού έπους, που η Σαρή είχε αποδώσει με τον πιο ηλεκτρισμένο και ζωντανό τρόπο. Ένα προλόγισμα που μέσα στις εικόνες του Kanellos Cob και τον εντυπωσιακό τρόπο που αποδίδει το φως και τις σκιές, γίνεται φόρος τιμής όχι μόνο στην ίδια τη συγγραφέα αλλά και στο μικρό τηλεοπτικό αρσενόγραμμα που σκανοθέτησε ο Δημήτρης Δημογεροντάκης για την ΕΡΤ το 1984.

Λάμψη και χρώμα από τη δεκαετία του '60

Το ποστάλι που εμφανίζεται στο βιβλίο, ο θρυλικός «Πορτοκαλής Ηλιος», αντικαθίσταται στην τηλεοπτική μεταφορά από έναν άλλο θρύλο της ακτοφυλαίας μας, το θρυλικό «Μυκηνάκι» και όπως έγραψε και η Ζωρζ Σαρή, έπλεε εκείνο το ζεστό πρωί σε μια «θάλασσα ασάλευτη», που θα έμοιαζε με γυαλί «αν δεν ήταν οι άσπροι αψοφοί που ξεσηκωνό το καράβι χαράζοντάς την». Το γκράφικ νόβελ, όπως μένει πιστό στον «Πορτοκαλή Ηλιο» που αναφέρεται στο μυθιστόρημα, το πλοίο που πριν το κάνει επιβατηγό ο Κώστας Λάτσος ήταν καζίνο και που το εντυπωσιακό του όνομα συνδέθηκε με τις κρουαζιέρες του Αργοσαρωνικού από τη δεκαετία του '60 έως και το '80 και που, διισχυρικά, έγινε παλιοσίδηρο το 2020. Ο εικονογράφος το ανασταίνει δημιουργικά, δείχνοντας μεγάλο ενδιαφέρον στις ναυπηγικές του λεπτομέρειες και στην αυθεντική πολυτελή του ατμόσφαιρα, που είναι λες και γίνεται ο ίδιος ναυπηγός του. Μέχρι και τις πορτοκαλιές τέντες του αναβιώνει, ενώ στη σκηνή που το αποθεώνει (αυτήν κατά την οποία καταπλέει στην Αίγινα) εκτός από ναυπηγός, γίνεται και αρχιτέκτονας, «κατασκευάζοντας» με το πένακι του με τον πιο τρυφερό τρόπο το λιμάνι του νησιού.

Οι ήρωες που γεννήθηκαν στη φαντασία της Ζωρζ Σαρή αποκοτών μορφή χάρη στον Kanellos Cob.

Το πλοίο που για δεκαετίες όργωνε τον Σαρωνικό, επιστρέφει από τον ωκεανό της Ιστορίας, χάρη στη φαντασία της Ζωρζ Σαρή και το πένακι του δημιουργού.

έχω να πω. Θέλω να πάρω τον αναγνώστη από το χέρι και να του πω "να, έτσι ήταν αυτός ο τόπος".
Επιπλέον, το αρχιτεκτονικό στοιχείο μου είναι πολύ ελκυστικό, ίσως και παραπάνω από το ανθρώπινο», θα μας πει ο εικονογράφος, και όμως, στη δουλειά του αυτή, παράγει εξίσου παραστατικά και ζωντανά και ανθρώπινα πορτρέτα.
Η πράξη των παιδιών-πρωταγωνιστών που γέννησε η φαντασία της Ζωρζ Σαρή πατώντας σε αυτοβιογραφικά στοιχεία, εδώ μοιάζει απόλυτα εικονογραφικά, λες και αποκτά μια δεύτερη ζωή μέσα στο θαυμαστό βασίλειο των κόμικς.

Και ενώ στην τηλεοπτική σειρά ο Σταμάτης Σπανουδάκης ντύνει τη δράση με ένα ακαταμάχητα συγκινητικό σάουντρακ, στο γκράφικ νόβελ ο Kanellos Cob σκεί τη μεγάλη του μαγεία με το χρώμα. Το χρώμα, μαζί με τη λεπτομέρεια, αυτό είναι το ακαταμάχητο όπλο της τεχνικής του. Ένα όπλο που επιστρατεύει περίτεχνα όχι μόνο για να γεννήσει συναισθήματα, αλλά και για να αποδώσει την αίσθηση του χώρου και της προοπτικής.
Επιπλέον, έχοντας επισκεφθεί την Αίγινα και έχοντας δει από κοντά όλες τις σκηνές της «δράσης», στα καρτέ του την καθιστά πρωταγωνίστρια, ελίσσον σημαντική με τους ανθρώπινους πρωταγωνιστές της ιστορίας.
Μάλιστα, παντρεύοντας πραγματικότητα και φαντασία, την απεικονίζει σαν τόσο υπερβατικό, λες και η Γαλλοβελγική σχολή των κόμικς είχε ανέκαθεν γεννηθεί στην Αθήνα και στα νερά του Σαρωνικού. Η χρωματικά του παλέτα, επίσης, δεν είναι καθόλου τυχαία: έχει μελετηθεί για να μυρίζει νοσταλγία και δεκαετία του '60.

Κληρονομιά
Ο «Θησαυρός της Βαγίας» του Kanellos Cob είναι η μεταφορά ενός αριστουργήματος του πρόσφατου παρελθόντος μας σε μια αριστογραφική παρακαταθήκη για τους νέους του μέλλοντος. Ο κορυφαίος εικονογράφος σήκωσε με άνεση το βάρος της ιστορίας στους ώμους του και τα κατάφερε περίφημα διοικετώντας στο έργο του όχι μόνο την απαραίτητες σαγήνης τέχνη του, αλλά, πρωτίστως, πολλή αγάπη. Η ίδια η Ζωρζ Σαρή είναι βέβαιο πως, λοιπόν, είναι από έναν «πορτοκαλή Ηλιο» του Σαρωνικού, τον κοιτάει χαμογελώντας.